سموم، آفت صادرات کشاورزی

استفاده بی رویه از سموم، موجب برگشت بخشی از محصولات کشاورزی صادراتی استان شده است

گزارش خبری

ملیحه فلاح
خبرنگار

همه چیز از بازنشر یک کلیپ کوتاه در چندروز اخیر شروع شد؛ تصویری از انبار سیب زمینی های آماده بارگیری که بدون مشتری مانده‌اند. این کلیپ مدت‌ها با توضیحی که می‌گفت این محصولات صادراتی به دلیل مازاد سموم به کشور برگشت خورده‌اند، منتشر می‌شد. همین جمله کافی بود تا موجی از اظهارنظرها و شایعه‌ها به راه بیفتد؛ از ناسالم بودن محصولات غذایی گرفته تا بازنشر چند کلیپ قدیمی و البته استنباط هایی درباره محصولاتی که روی سفره مردم قرار می‌گیرند. اما آیا همه برگشت خوردگی‌ها از مازاد سم است؟ آیا محصولات داخلی آلوده‌اند؟ و اصلا استفاده از سموم، چرا و چگونه انجام می‌شود؟ این موضوع بهانه‌ای شد تا به‌سراغ مسئولان و فعالان حوزه کشاورزی برویم و از آن‌ها درباره چرایی و چگونگی استفاده از سموم در تولید محصولات غذایی بپرسیم.

واقعیت این است که حذف کامل سموم از کشاورزی نه ممکن است و نه منطقی؛ اما می‌توان به سمت استفاده ایمن، کنترل شده و استاندارد حرکت کرد. آموزش بهره‌برداران، نظارت دقیق، آگاهی‌بخشی عمومی و شناسنامه‌دارکردن محصولات، راهی است که باید با اجماع بخش خصوصی و دولتی طی شود. در این میان، نه انکار واقعیت‌ها سودی دارد و نه التهاب‌آفرینی در فضای عمومی؛ آنچه اهمیت دارد، حفظ سلامت مردم، درکنار حفظ جایگاه صادراتی محصولات ایرانی است؛ نه یکی به قیمت دیگری.

چرا باید از سموم کشاورزی استفاده کرد؟

سمیرا سبزواری، رئیس دفتر کشاورزی اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی مشهد، است. او دراین‌باره به شهرآرا می‌گوید: در بخش کشاورزی، تنها دو راهکار برای افزایش تولید داریم: یا افزایش سطح زیر کشت یا افزایش عملکرد در واحد سطح. با توجه به وضعیت کنونی منابع آبی و خاکی کشور، دیگر امکان گسترش سطح زیر کشت وجود ندارد؛ بنابراین باید تمرکز ما روی افزایش بهره‌وری در واحد سطح باشد. برای تحقق این هدف، ناگزیر استفاده از نهاده‌های کشاورزی مانند کود، سموم و آفت‌کش‌ها هستیم. این موضوع اجتناب‌ناپذیر است؛ چراکه بدون آن‌ها امکان تولید پایدار برای تأمین امنیت و سلامت غذایی وجود ندارد.

رئیس دفتر کشاورزی اتاق مشهد با تأکید براینکه در این مسیر موانعی نیز وجود دارد می‌افزاید: موانع تجاری در سال‌های اخیر کاهش یافته، اما اکنون با موانع غیرتعرفه‌ای مانند بهداشت، سلامت محصول و باقی‌مانده سموم مواجهیم که نقش پررنگ‌تری در صادرات محصولات خام کشاورزی ایفا می‌کنند. با توجه به اینکه مصرف آفت‌کش‌ها اجتناب‌ناپذیر است و طبق آمارها، کنار گذاشتن سموم می‌تواند ۳۵ تا ۴۰ درصد به تولید محصول آسیب وارد کند. بنابراین باید به سمت استفاده از آفت‌کش‌های ایمن‌تر حرکت کنیم؛ یعنی سمومی با دوره کارنس (خنثی شدن اثر سم در یک زمان مشخص) پایین‌تر. این روند در سطح جهانی نیز در حال توسعه است.

برگشت اندک محصولات، اثر بالا بر بازارهای صادراتی دارد

سبزواری تأکید می‌کند: اگرچه برگشت محصولات صادراتی نسبتا کم‌تعداد و شاید کمتر از ۵ درصد هستند، اما اهمیت فوق‌العاده‌ای در حفظ بازارهای صادراتی، به‌ویژه برای محصولات استراتژیک و مزیت‌دار استان‌هایی مانند خراسان رضوی دارند.

به گفته رئیس دفتر کشاورزی اتاق مشهد در سطح کشوری سازمان حفظ نباتات و هیئت نظارت بر سموم شاخص‌هایی برای توسعه مصرف آفت‌کش‌ها تعیین کرده‌اند. در این زمینه پنج شاخص اصلی برای انتخاب آفت‌کش‌ها در نظر گرفته می‌شود؛ سمیت نداشتن برای سیستم عصبی، عدم ایجاد نقص جنینی، عدم اختلال در غدد درون‌ریز، غیرسرطان‌زا بودن و غیرجهش‌زا بودن. درحالی که بسیاری از کشورها روی این موضوعات تمرکز کرده‌اند، ما هنوز فاصله داریم. سبزواری با اشاره به اینکه رعایت استاندارد MRL (حداکثر باقی‌مانده مجاز سموم) در محصولات و کشورهای مختلف متفاوت است ادامه می‌دهد: در حوزه باقی‌مانده سموم، آزمایشگاه‌های مرجع که تحت نظارت و استانداردهای کشورهای مقصد در حال فعالیت هستند، این آزمایش‌ها برای محصولات متعددی از جمله زعفران، پسته، گل‌محمدی، چای و سایر میوه‌ها انجام می‌شود.

چه باید کرد؟

به گفته رئیس دفتر کشاورزی اتاق مشهد، در این میان آموزش کشاورزان و ارتقای سطح دانش آن‌ها از اهمیت زیادی برخوردار است. طبق آمار اولیه سرشماری ۱۴۰۴، ۲۳ درصد بهره‌برداران بی‌سواد هستند و تنها ۲ درصد دارای مدرک فوق دیپلم یا بالاتر در رشته‌های مرتبط با کشاورزی‌اند. همچنین باید نظارت بر فروشگاه‌های عرضه سموم تقویت شود و کشاورزان از فهرست سموم غیرمجاز آگاه باشند. همچنین صادرکننده باید از استانداردهای کشور مقصد مطلع باشد تا محصول صادراتی با آن تطابق داشته باشد. پرهیز از سم‌پاشی بی‌موقع و بیش‌ازحد نیز از جمله مواردی است که باید آموزش داده شود.

سبزواری ادامه می‌دهد: یکی از مشکلات اساسی نیز ناکارآمدی روش‌های سم‌پاشی است؛ طبق آمار، تنها یک درصد سم به هدف می‌رسد و باقی وارد محیط زیست می‌شود که این امر تهدیدی جدی برای محیط زیست است. در نهایت، این مسائل نیازمند اجماع میان بخش خصوصی و دولتی است تا بتوانند با مدیریت ریسک، ظرفیت‌های صادراتی کشور را مطابق با استانداردهای بین‌المللی ارتقا دهند.

هنوز با استانداردهای جهانی فاصله داریم

رئیس دفتر کشاورزی اتاق بازرگانی مشهد با تأکید براینکه ما هنوز با استانداردهای جهانی فاصله داریم، می‌گوید: اگر همین امروز عزم جدی در این مسیر شکل بگیرد، می‌توانیم محصولات کشاورزی‌مان را هم در بازار داخلی سالم‌تر کنیم و هم در بازارهای صادراتی حفظ نماییم. در این میان، توجه به سلامت مردم کشور، همپای صادرات، باید اولویت ما باشد. با توجه به افزایش نگران‌کننده بیماری‌هایی چون سرطان و اختلالات ژنتیکی، رعایت استانداردها در تولیدات کشاورزی دیگر انتخاب نیست؛ یک ضرورت حیاتی است. سبزواری تأکید می‌کند: درباره محصولاتی که برگشت خورده‌اند، گزارش‌های مختلفی درباره کیوی، فلفل دلمه‌ای و حتی زعفران منتشر شده، اما باید در بیان آن‌ها دقت زیادی داشت. به‌عنوان مثال، بازگشت برخی محصولات صادراتی ممکن است به دلیل باقی‌مانده سموم نباشد؛ نمونه‌اش سیب زمینی هایی است که برگشت خوردند نه به دلیل آلودگی، بلکه به علت میزان بالای خاک که همراه محصول بود.

حذف سموم پرخطر

مدیر حفظ نباتات جهاد کشاورزی خراسان رضوی درباره نحوه توزیع سموم و نظارت بر مصرف این مواد تا رسیدن محصولات به سفره مردم این‌طور توضیح می‌دهد: سمومی که در کشور توزیع می‌شوند، دقیقا مشابه داروهای انسانی، از طریق داروخانه‌های گیاه‌پزشکی به بهره‌برداران عرضه می‌شوند. این داروخانه‌ها مجوز خود را از سازمان نظام مهندسی کشاورزی با نظارت سازمان جهاد کشاورزی دریافت می‌کنند. البته ممکن است موارد غیرقانونی هم وجود داشته باشد، ولی ما آن‌ها را شناسایی و با همکاری پلیس اماکن با آن‌ها برخورد می‌کنیم.

جواد اصغری می‌افزاید: در مورد نوع سموم نیز باید گفت که سازمان حفظ و نباتات کشور در سال‌های اخیر اقدامات خوبی انجام داده؛ سموم پرخطر را حذف کرده و سموم کم‌خطرتر را جایگزین کرده است، به‌ویژه برای محصولاتی با دوره برداشت کوتاه مانند محصولات گلخانه‌ای. بنابراین در سبد مصرف فعلی، بیشتر از سموم کم‌خطر استفاده می‌شود.

به گفته او نظارت بر داروخانه‌ها نیز در سطح استان با همکاری تیم‌هایی متشکل از کارشناسان ما، سازمان نظام مهندسی کشاورزی، تعزیرات و پلیس اماکن انجام می‌شود. هر دستگاه نظارتی، وظیفه خود را در بررسی قیمت، مجاز بودن سم، استاندارد بودن و ... انجام می‌دهد و در صورت تخلف، اقدامات قانونی صورت می‌گیرد.

نظارت بر میزان سموم در محصولات مصرفی استان

اصغری درباره نظارت بر محصولاتی که در داخل استان مصرف می‌شود تأکید می‌کند: در زمینه پایش باقی‌مانده سموم در محصولات مصرفی داخل استان نیز گشت‌های مشترکی با علوم پزشکی داریم. نمونه‌برداری‌ها از طریق معاونت غذا و دارو انجام شده و به آزمایشگاه‌های معتبر ارسال می‌شود. نتایج بررسی‌ها در جلسات مشترک با دستگاه‌های مرتبط بررسی می‌شود.

مدیر حفظ نباتات جهاد کشاورزی استان ادامه می‌دهد: در زمینه ترویج محصول سالم و ارگانیک نیز در حال اجرای طرح‌هایی برای شناسنامه‌دار کردن محصولات هستیم. برخی فروشگاه‌های معتبر با همکاری شهرداری و انجمن ارگانیک، محصولات سالم و ارگانیک عرضه می‌کنند.

کیفیت پایین سموم کشاورزی در ایران

با این حال استاد کشاورزی دانشگاه آزاد مشهد از کیفیت پایین سموم کشاورزی در ایران انتقاد می‌کند و می‌گوید: در سال‌های گذشته مواد اولیه وارداتی از چین و هند سبب شده تا کیفیت سموم مورد استفاده در بخش کشاورزی ایران کاهش چشمگیری داشته باشد. همین مسئله سبب شده تا کشاورزان مجبور شوند که میزان بیشتری سموم استفاده کنند. علیرضا سوهانی می‌افزاید: یکی از راهکارهای مؤثر برای کاهش میزان مصرف سموم در محصولات کشاورزی ارتقای کیفیت آن‌هاست. برای تحقق این مسئله باید مواد اولیه با کیفیت قابل قبول در اختیار تولیدکنندگان قرار بگیرد. وی بیان می‌کند: آنچه مصرف سموم نامرغوب را نگران‌کننده می‌کند علاوه بر تأثیر آن بر سلامت مصرف‌کنندگان؛ تأثیر این سموم در خاک است. این خاک‌ها تحت تأثیر این سموم خاصیت تولیدی خود را از دست داده و تا سالیان طولانی سلامت غذایی را تحت‌تأثیر قرار می‌دهند.

افزایش بی‌سابقه قیمت حبوبات در بازار

جزایری| در ماه‌های اخیر، قیمت حبوبات به طور چشمگیری افزایش یافته که این موضوع به یک دغدغه مهم برای مصرف‌کنندگان و فعالان بازار حبوبات تبدیل شده است و همچنان روند صعودی قیمت‌ها ادامه دارد. هرچند کارشناسان برای تحلیل این گرانی به دلایلی نظیر کمبود تولید، کاهش بارندگی و... اشاره کرده‌اند. اما آیا در شرایط فعلی، می‌توان تمام مشکلات را به چنین مواردی نسبت داد یا مشکلات مدیریتی و ضعف در سیاست‌گذاری هم در این زمینه تأثیرگذار است؟

کالا	اردیبهشت ۱۴۰۳	فروردین ۱۴۰۴
لپه	۸۵۰۰۰	۱۸۰۰۰۰
عدس	۹۰۰۰۰	۱۶۰۰۰۰
لوبیاقرمز	۱۰۱۰۰۰	۱۹۵۰۰۰
لوبیاچیتی	۱۰۷۰۰۰	۲۶۶۰۰۰
نخود	۸۲۰۰۰	۱۵۵۰۰۰

تومان/کیلو

منبع اعداد مرکز آمار ایران

معاون پارلمانی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی

خراسان رضوی، الگوی خصوصی‌سازی صنایع در کشور است

نشست

معاون پارلمانی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: تحریم با همه تبعات و زیان‌هایش حداقل این دستاورد را داشت که ما به جز نفت، به ظرفیت‌های دیگر کشور هم توجه کنیم. ثمره این توجه نیز خصوصی بودن بیش از ۹۰ درصد اقتصاد یک استان همچون خراسان رضوی است که این الگو می‌تواند در همه استان‌ها تکرار شود.

به گزارش شهرآرانیوز، محمدعلی محسنی بندپی در سی‌وششمین جشنواره امتنان از کارگران نخبه، گروه‌های کار و واحدهای نمونه خراسان رضوی که با حضور جمعی از مدیران دستگاه‌های اجرایی و نمایندگان تشکل‌های کارگری و کارفرمایی در تالار تلاش مشهد برگزار شد، اظهار کرد: افزایش ۴۵ درصدی پایه حقوق زمانی به کام مردم ما شیرین خواهد بود که بتوانیم تورم را ثابت نگه داریم. در غیر این صورت، حتی اگر پایه حقوق‌ها ۷۰ درصد هم افزایش پیدا کند، تا زمانی که نوسان در بازار و تنش در معیشت وجود داشته باشد، این شیرینی در کام مردم محسوس نخواهد بود.

وی افزود: باید باور کنیم که برای آبادانی این کشور، هیچ دستی از هیچ آستینی برایمان بیرون نخواهد آمد به جز دست‌های خودمان. به نظر من واقعا تحریم باوجود همه آسیب‌هایی که برای ما داشت، حداقل همین فرصت‌های معدود را داشته که ما به جز نفت، به ظرفیت‌های دیگر کشور هم توجه کنیم. ثمره این توجه همین شده که امروزه یک استان از کشور همچون خراسان رضوی، بیش از ۹۰ درصد از چرخه اقتصاد و تولید خود را به بخش خصوصی سپرده است و این الگو می‌تواند در همه استان‌ها تکرار شود.

معاون پارلمانی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی خاطرنشان کرد: امروز باید به موازات سرمایه‌گذاری، به سامان‌دهی سرمایه‌های موجود نیز توجه شود. یکی از این سرمایه‌ها هم ظرفیت نیروی انسانی است. در چشم‌انداز «ایران ماهر» هدف‌گذاری ما جایگزینی استقبال عمومی مردم از دانشگاه‌های فنی‌وحرفه‌ای به‌جای شرکت در کنکور و استقبال از تحصیل دانشگاهی است و در این حوزه سرمایه‌گذاری خواهد شد.

بازار

کمبود روغن خوراکی در بازار خراسان رضوی برطرف می‌شود

مدیر نظارت و بازرسی محصولات سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی گفت: کمبود روغن خوراکی در بازار استان با آغاز توزیع محموله‌های رسیده در حال برطرف شدن است.

علی‌اصغر رجایی‌نسب در گفت‌وگو با ایرنا افزود: از امروز جبران کسری روغن مصرف خانوار در بازار خراسان رضوی با توزیع ۲۵۰ تن روغن در بازارهای شهرستان‌های استان آغاز شده است. وی بیان کرد: نظر به کسری روغن مصرف خانوار در بازار خراسان رضوی، تأمین نیاز به میزان لازم انجام گرفته و در روزهای آینده نیز توزیع سیصد تن روغن مصرف خانوار در استان انجام خواهد شد. مدیر نظارت و بازرسی محصولات سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی گفت: افزایش قیمت‌های جهانی و به‌دنبال آن افزایش قیمت انواع روغن در دی‌ماه سال قبل توسط سازمان حمایت و افزایش تقاضا در ایام پایانی سال به‌ویژه در ماه مبارک رمضان و عید نوروز و افزایش تقاضا به دلیل اعلام کالابرگ الکترونیکی و از طرفی تعطیلی کارخانجات تولید روغن به‌دلیل تعطیلی ابتدای سال و تعمیرات اساسی کارخانجات نیز مضاعف بر این موضوعات شده است. وی افزود: همچنین تخصیص نیافتن یا تأخیر در صدور مجوزهای واردات و ثبت سفارش از سوی مراجع ذی‌ربط مانند وزارت صمت و بانک مرکزی عامل مؤثری بوده است. رجایی‌نسب ادامه داد: نبود سامانه جامع و شفاف در زنجیره تأمین و توزیع، باعث شده استان‌ها و سازمان‌های استانی اطلاعات لازم برای پیش‌بینی پیگیری و مدیریت بازار را نداشته باشند. وی تأکید کرد: خوشبختانه اقدامات لازم برای تأمین نیاز بازار انجام شده و مردم از این حیث نگران نباشند.

یارانه

چه کسانی از دریافت یارانه محروم می‌شوند؟

شهرآرانیوز | یارانه نقدی اردیبهشت ۱۴۰۴ در روزهای ۲۵ و ۳۱ اردیبهشت به ترتیب برای دهک‌های اول تا سوم و چهارم تا نهم واریز خواهد شد. در این میان، دولت هم‌زمان با واریز یارانه‌ها، اجرای مرحله جدیدی از غربالگری اقتصادی را در دستورکار قرار داده و اعلام کرده است که برخی خانوارها از فهرست یارانه‌بگیران حذف خواهند شد. براساس برآوردها حدود ۱۸ میلیون نفر مشمول حذف از دریافت یارانه می‌شوند. فرایندی که بخشی از آن از فروردین آغاز شده و در اردیبهشت‌ماه نیز برای گروهی از خانوارها واریزی صورت نخواهد گرفت. طبق اعلام منابع مختلف، یکی از مهم‌ترین معیارهای حذف یارانه در سال ۱۴۰۴، سابقه سفر خارجی خانوارها بوده است. بر پایه سیاست جدید دولت، خانوارهایی که در یک سال اخیر بیش از پنج مرتبه سفر خارجی داشته‌اند از فهرست دریافت یارانه کنار گذاشته می‌شوند. همچنین ایرانیان مقیم خارج از کشور دیگر مشمول دریافت یارانه نخواهند بود.

همچنین دولت با هدف هدفمندسازی منابع یارانه‌ای، از چند شاخص کلیدی برای شناسایی دهک‌های پردرآمد استفاده کرده که مهم‌ترین آن‌ها عبارت‌اند از:

- مالکیت خودروهای لوکس با ارزش بیش از ۳ میلیارد تومان
- دارابودن املاک گران‌قیمت با مجموع ارزش بالاتر از ۳۵ میلیارد تومان
- گردش مالی و تراکنش‌های بالا در حساب‌های غیرتجاری

یادداشت

حقوق‌ها زیاد می‌شود حقوق‌بگیران فقیرتر می‌شوند!

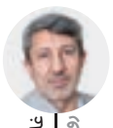

غلامرضا بنی‌اسدی
روزنامه‌نگار

حقوقم ده برابر شده است از سال پیش، اما ده برابر هم فقیرتر شده‌ام. این را مردی می‌گفت که اهل حساب و کتاب بود. می‌گفت حقوق ۱۰ سال پیشم با ارزش چهار سکه تمام بهار آزادی برابری می‌کرد و حتی مقداری هم بیشتر. از آن زمان با افزایش سنواتی دستمزدها امروز دریافتی‌ام ده برابر آن سال است. حساب که می‌کنم می‌بینم توان خریدم در محاسبه سکه، ده برابر کمتر شده است. معادله عجیبی است اما هیچ مجهولی ندارد! همه چیز معلوم است. تا سیاست اقتصادی این باشد، تا مدیران اقتصادی و متولیان امر، در را بر همین پاشنه باز کنند، تورم هم از همین در وارد خواهد شد. ما مردم شریف هم به شرافت صبر، روزها را خواهیم شمرد و شاهد کاهش مدام ارزش پول ملی خواهیم بود. این مسئولان محترم هستند که باید براساس مسئولیت در برابر ملت، در برابر خدا و ملت، در برابر خدا و تاریخ و ملت، کاری بکنند. این سیل گرانی، سرزمین خشک‌سالی زده و کم‌باران ما را بدجوری در هم می‌ریزد. فقط پول ما نیست که ارزش خود را از دست می‌دهد. خود ما هم به کاهش ارزش دچار می‌شویم. مگر ارزش و اعتباری می‌ماند برای یک پدر وقتی نتواند اولویت‌های یک زندگی معمولی را برای خانواده خود فراهم کند؟ پدری که نه‌تنها بیکار ننشسته که نشستن را بر خود حرام کرده است. حتی فراوان بازنشستگان محترمی را می‌بینیم که به دنبال کار دیگری می‌روند تا به واجبِ تمشیت معیشت خانواده خود عمل کنند. حرف افراد بیکار نیست. سخن از شاغلان فقیر است. از طبقه سابقا متوسط که به طبقه فقیر فروکاسته می‌شوند. حرف از دردی عمومی است که اگر به فوریت چاره نشود نه فقط ملت که مُلک را هم دچار روزهای نفرین‌شده خواهد کرد. دستی از غیب برون نخواهد آمد. خود ما باید آستین همت بالا بزنیم برای بهترسازی روزگار. خود متولیان امر هستند که باید به عنوان یک امر واجب نگاه کنند فرایند حفظ ارزش پول ملی را. هر کاری که به کاهش ارزش پول ملی و آبروی ایران بینجامد قطعا حرام خواهد بود. هم حرام اجتماعی، هم اقتصادی، هم سیاسی و هم - حتی- امنیتی. به فکر ایران باشیم قبل از آنکه این وضعیت اقتصادی اعتبارمان را ویران کند.